

ere mindre dygtige end andre Dommere — jeg har al mulig Agtelse for vore Dommere, mange af dem ere halve Videnskabsmænd, andre hele Politikere — men jeg tror, at i Almindelighed vil man ikke kunne gjøre gjældende, at Dommerne efter hele deres Uddannelse og hele Livsretning i ganske særlig Grad skulde være praktiske Folk, og det, som det for et saadant Skjøn, som der her kræves af dem, først og fremmest er nødvendigt, er jo, at have et Kjenndskab til, hvorledes det praktiske Liv former sig under disse Forhold, som nærmest henhører under Skyggesiderne af Tilvørelsen. Ganste vist ser jeg, at den høitærede Justitsminister venter, at Domstolene ville være meget varsomme med at dømme. Det kan ogsaa godt være, at de under almindelige Forhold ville være det, men det er ikke til at lide paa. Det kan meget vel tænkes, at naar Indignationen er vakt overfor saadanne mere flagrante Tilfælde, og der er en stor Stemning oppe, ville Domstolene følge denne Stemning og løbe løbst med den. Det er Noget, man har set i mangfoldige Tilfælde, at Domstolene, naar de skulle udtrykke den offentlige Mening, ikke altid udtrykke den med den største Koldsindighed; de staa ved mange Veiligheder i Spidsen for de yderste Fraktioner af den offentlige Mening. Det er Noget, man kan risikere ogsaa her. Jeg tror i det Hele taget, at det ikke er noget heldigt Princip, som vor Straffelovgivning i den senere Tid er kommen ind paa, at opgive Forsøg paa at bestemme Forbrydelsens Grændser og overlade dette til Domstolene. Allerede Straffeloven af 1866 var et betænkeligt Skridt i den Retning, og de Lovarbejder, som vi have set i den senere Tid, og som den høitærede Justitsminister alene har Ansvaret for, overskride disse Grændser i endnu mere betænkelig Grad. Jeg sigter derved særlig til den provisoriske Straffelov; den hviler ganske paa det samme Princip som her, nemlig at man overlader særdeles Meget til Domstolenes Afgjørelse, at man betragter Domstolene som et Slags Udtryk for den sande offentlige Mening. Men det kan man ikke gjøre i et Land, hvor Domstolene ere organiserede som her, hvor det er rent udelukkende Embedsautoriteter, som i Virkeligheden have den mindst mulige Forbindelse med den offentlige Mening i Landet. Det er dog ganske naturligt, at vore Domstole ikke kunne ventes at repræsentere nogen anden offentlig Mening end den, der gjælder i den nævnte Kred, der udgjør deres daglige og sædvanlige Omgang; men at den saa ubetinget og i alle Forhold skulde kunne gjælde for Landets og Folkets offentlige Mening, tror jeg

er en Ting, man skal vogte sig for at gaa ind paa. — Foruden disse almindelige Bemærkninger er der ogsaa enkelte andre, som der kunde være Tale om at frenhæve med Hensyn til Specialiteter. Jeg skal kun gjøre opmærksom paa det Eine i § 2, at man der betragter Kjøb og Salg i Forbindelse med Lete som en stærpende Omstændighed ved Laanet. Jeg tror ikke, der er Grund til at gjøre det. Jeg tror nemlig, at det, at man i Stedet for Underpant i Løsøre benytter Kjøb og Salg, det vil sige, Udlaaneren kjøber Møblerne og udlåner dem igjen til Laantageren, er en Form, som næsten maa siges at være nødvendig overfor vor Lovgivning om Underpant i Løsøre. Jeg tror ogsaa, det er nyttigt, forsaavidt det spærner Noget af den Risiko, der er forbunden med disse Laaneforhold, idet det jo er klart, at jo større Risikoen er, desto større er Renten, og jo mere Sikkerhed Udlaaneren har, desto snarere vil han være tilbøielig til at lade sig nøie med en mindre Fordel. Som sagt, jeg kan ikke bygge noget Haab om en Forbedring af de foreliggende mislige Forhold paa det foreliggende Forslag.

C. F. Larsen: Ja, det maa naturligvis indrømmes den ærede Taler, der nu fatte sig, at det er langt vanskeligere nutildsags at skrive en Magerlov, end enten paa Christian den 5tes Tid eller ogsaa i Midten af forrige Aarhundrede, da den sidste Magerlov er freven, nemlig Loven af 14de Mai 1754. Det var selvfølgelig let i Tider, hvor man kun opfattede Mager som det Forhold at tage høiere Rente, end Lovgivningen udtrykkelig fastsatte. Allerede i forrige Aarhundrede var man kommen under Veir med, at Mager har let ved at forklæde sig i andre Former, og man inddrog derfor under Straf det Tilfælde, at der udstedtes Forskrivning for høiere Beløb end det, som vedkommende Debitor havde modtaget. Men derved er det naturligvis ikke blevet staaende. Det er nemlig et Omraade, hvor den menneskelige Skarpsindighed har udfoldet en uhyre Opfindsomhed i at forklæde de Former, hvorunder man kan erhverve sig en Fordel paa de Menneskers Bekostning, som ere henviste til at søge Laan under vanskelige Forhold. Det er derfor ganske sikkert, at det, naar man nu paany, efter i 1855 at have opgivet i alt Væsentligt Straf for Mager, vil indføre Straf derfor, er ganske naturligt, at Bestemmelserne derom ikke kunne falde saa let eller ikke kunne formuleres saa let som i tidligere Tider; men dog tror jeg ikke, at dette er en Grund til, at man skal opgive at søge en saadan Formulering, der kan ramme et For-